

שולחן ערוך יורה דעה סימן לט, י

כל מקום שאסרו סרוכת הריאה אין הפרש בין שתהא הסרכא דקה כחוט השערה בין שתהא עבה וחזקה ורחבה כגודל, ולא כאותם שממעכים ביד ואם נתמעכה תולין להקל, וכל הנוהג כן כאילו מאכיל טריפות לישראל.

רמ"א יורה דעה סימן לט, יג

ויש מתירין למשמש בסרכות ולמעך בהם, ואומרים, שסרכא - אם ימעך אדם בה כל היום לא תנתק! ולכן, כל מקום שיתמעך תולין להקל; ואומרים שאינו סרכא אלא ריר בעלמא. ואף על פי שהוא קולא גדולה כבר נהגו כל בני מדינות אלו ואין למהות בידם מאחר שיש להם על מה שיסמוכו; ומכל מקום צריך להיות הבדוק ירא אלהים שיודע לזוהר למעך בנחת שלא ינתק בכח.

שו"ת יביע אומר חלק ה - יורה דעה סימן ג (וכן ביחודה דעת ח"ג נ"ו):

פתח דברי יאיר להודיע בקיצור נמרץ חומר הענין, כי בעוה"ר כמעט שנשתכח הדבר גם מאנשים החרדים לדבר ה', והמדקדקים במצות, ואילו כאן מחוסר ידיעה פשתה המספחת לאכול סתם בשר כשר, שהוא בחזקת שהוכשר ע"י מיעוץ ומשמוש הסירכות או קילוף בצפורן וכיו"ב, ואינם נוהרים לדרוש מהקצב אך ורק בשר שחתום עליו חלק או גלאט, וכגון דא מצוה רבה לאודועי, ובפרט לדין הספרדים ועדות המזרח דנקטינן בתר שפולי גלימיה דמרון ז"ל, שכל הפורש ממנו כפורש מן החיים....
אתה הראת לדעת כמה החמירו גדולי ישראל בזה והגדילו המדורה לרדוף את השוחטים המקילים בזה שמאכילים טרפות לישראל. והן עתה מה נדבר ומה נצטדק כי אין פוצה פה ומצפצף נגד המקילים בזה, עד שמרעה אל רעה יצאו להתיר מיעוץ ומשמוש בכח גדול ויד חזקה, וקילוף בצפורן...
והנה ידוע מ"ש בתשובה מאהבה ח"ג (סי' שכ) בשם רבינו הגאון מהר"י לנדא זצ"ל, בעל נודע ביהודה, כי הנה ברוב השולחן ערוך דעת מרן המחבר להקל, והרמ"א מן המחמירים, ולענין מיעוץ ומשמוש בסירכות הריאה מוחלפת השיטה, מרן המחבר מחמיר, והרמ"א מיקל, והלואי שהיו חכמי ישראל מסכימים להיפך, (כלומר: שיסכימו לפסוק בכל מקום כד' מרן המחבר). כי רבו המכשולים בעוה"ר ע"י קולא זו, מה שאין כן בכל הקולות שזכר מרן המחבר הש"ע, אלא שכבר קבלנו הוראות הרמ"א. ע"כ.
ואיך שיהיה בודאי שהמנהג הרע שהונהג פעה"ק ירושלים פלטרין של מלך, ואתרא דהרמב"ם ומרן, להכשיר על ידי מיעוץ ומשמוש, ויותר על כן ע"י קילוף בצפורן חדה וכיו"ב, הוא מנהג שנעשה שלא ברצון חכמים,

מקום לט"א
אדם נוסף לא ידע
מקום לט"א
אדם נוסף לא ידע
מקום לט"א
אדם נוסף לא ידע

נגד רצון ה' ונגד יראיו, ולמרות עיני כבודו של מרן הקדוש מרא דאתרין, וכבר התמרמרו ע"ז גאוני ירושלים, ולא מצאו כל אנשי חיל ידיהם להתיצב לפני חשוכים...

אך כעת באו איזה רבנים אשכנזים והורו היתר לעצמם לפסוק כמנהגם בחו"ל היפך פסקי מרן הקדוש מרא דארעא דישראל, ומחומרות כל שהוא באו לידי קולות נוראות, ובפרט במיעוץ הסירכות אשר צווח מרן הש"ע דהו כמאכילי טרפות לישראל ח"ו, ולא שתו לבם גם לזאת, באמרם שכן נהגו בחו"ל, ומה יענו על עוברם מידי יום ביזמו על פסקי מרן הש"ע אשר פשטו הוראותיו בכל ערי אה"ק וגלילותיה...

אשר על כן כל אשר נגע אלהים בלבנו צריך להזהר בדבר מאד לבל יכשל באיסור טרפות לד' מרן ז"ל, ומצוה רבה וחובה קדושה על התלמידי חכמים הספרדים שבדור לעורר את העם על כך בדרשותיהם, ולהודיעם לבל יאכלו בשר שאין עליו חותמת חלק או גלאט. כי גם השרידים אשר ה' קורא מאחינו האשכנזים נזהרים מאד בזה, וכ"ש לדידן. וכ"כ בכף החיים יו"ד (סימן לט ס"ק רכא רכב). וע"ש. וכבר דרשתי ברבים ע"ז בס"ד, ודברי עשו פירות, וכיום יש הרבה מהחברים המקשיבים לקולי שנוהרים בזה, ה' יזכנו להחזיר עטרה ליושנה, ומלאה הארץ דעה את ה'.

אכילה במקום שיש ספק אם זהו בשר חלק

שר"ת יביע אומר ח"ה יו"ד ג':

נשאלתי מאדם ירא שמים, בהיות שלפי מנהגינו בארצנו הקדושה אין אנו אוכלים מבשר בהמה אלא אם כן הוא בשר חלק (גלאט), בלי חשש סירכות כלל, וכדעת מרן השלחן ערוך שקבלנו הוראותיו, והנה הוזמן לסעודת מצוה שעורך אחד ממשפחתו, שקונה סתם בשר כשר מן השוק, אם רשאי לאכול שם מפני כבוד משפחה מבלי לחקור אם הבשר חלק, או לא...

...אנו קבלנו הוראות מרן הש"ע, שהורה שכל המיקל במיעוץ ומשמוש בסירכות הריאה כאילו מאכיל טרפות לישראל, ורק הרמ"א התיר לדידהו בזה, אולם אנו איכה נוכל לעבור ע"ד מרן הש"ע בידים לאכול מילתא דאיסורא, כאילו אוכל טריפה ח"ו. וידוע מ"ש החיד"א בשם הגדולים שהעושה כקולת הרמ"א נגד מרן ז"ל שקבלנו הוראותיו, צריך כפרה ותשובה ע"ז...

[אולם, בשאלה זו יש להקל] ולפי האמור הרי בלא"ה יש ס"ס להקל, שמא לא היתה סירכא בבהמה זאת, ושמא הלכה כד' המכשירים...

מסקנא דדינא שיש להתיר למי שנוהר לאכול בשר חלק בלבד, לסעוד על שלחנו של מי שאינו נזהר בזה ואוכל בשר כשר מן הבא בידו, ובפרט במקום סעודת מצוה. הנלע"ד כתבתי, והשי"ת יאיר עינינו בתורתו אמן.